

ΙΔΡΥΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ &
ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ

Δυναμική και προοπτικές της ελληνικής οικονομίας: *ισχυρή ανάκαμψη, σε τροχιά αξιοπιστίας*

Νίκος Βέττας

Γενικός Διευθυντής IOBE

Καθηγητής Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών

nvettas@aueb.gr ; www.iobe.gr

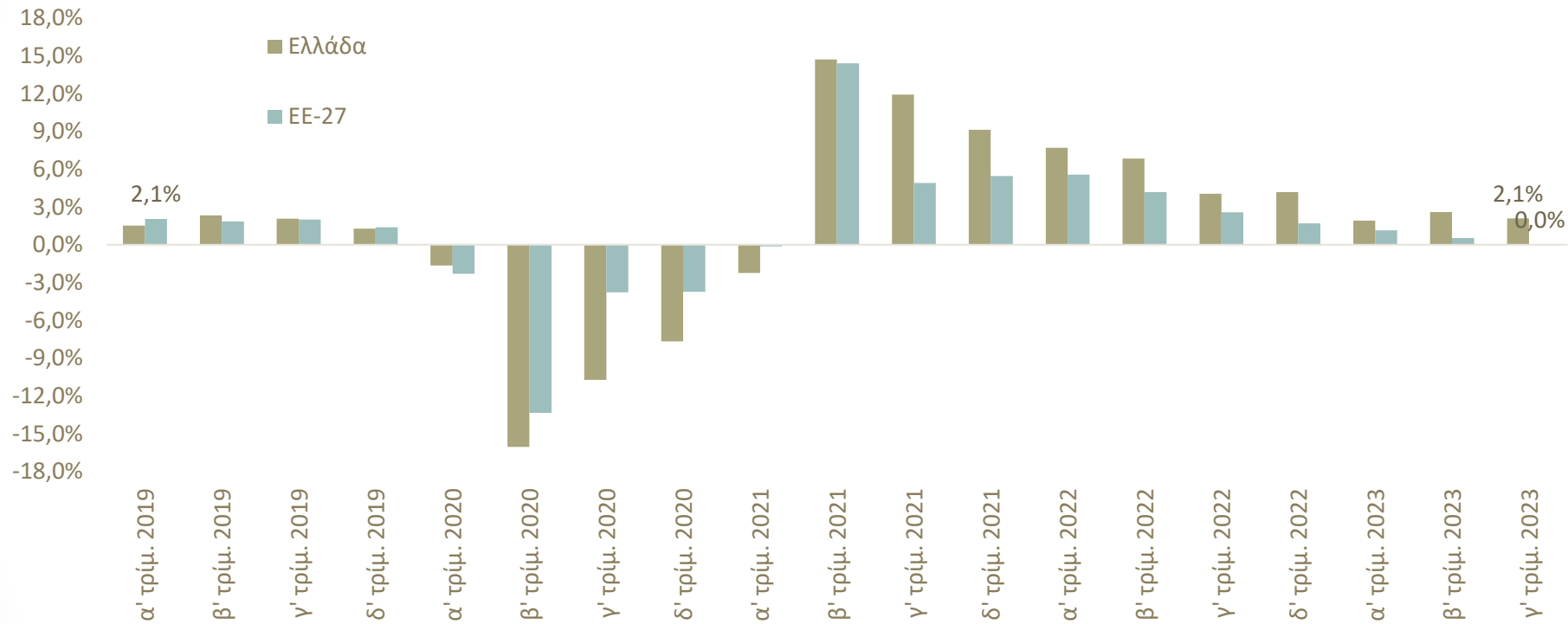
Επιχειρηματικά Βραβεία ΧΡΗΜΑ 2023

Αθήνα, 9 Φεβρουαρίου 2024

Μακροοικονομικές τάσεις

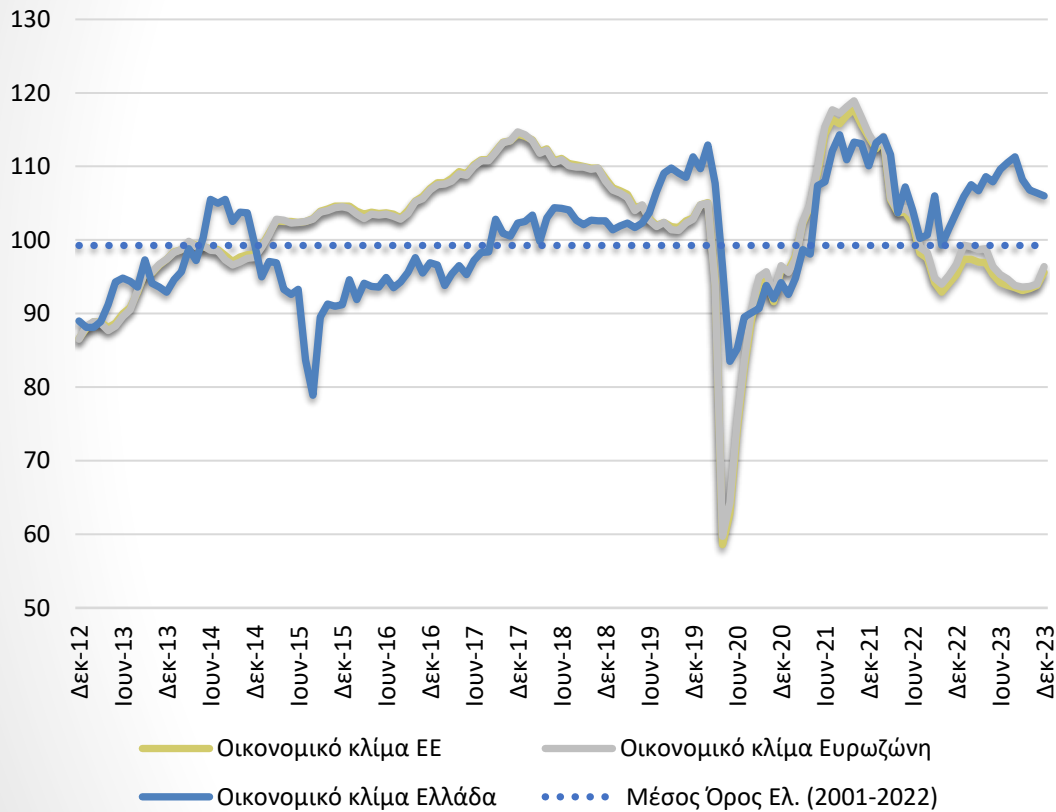
Το ΑΕΠ ανακάμπτει με ισχυρότερη δυναμική από τον μέσο όρο στην Ευρώπη

Πραγματικό τριμηνιαίο ΑΕΠ (ρυθμός μεταβολής γ-ο-γ)

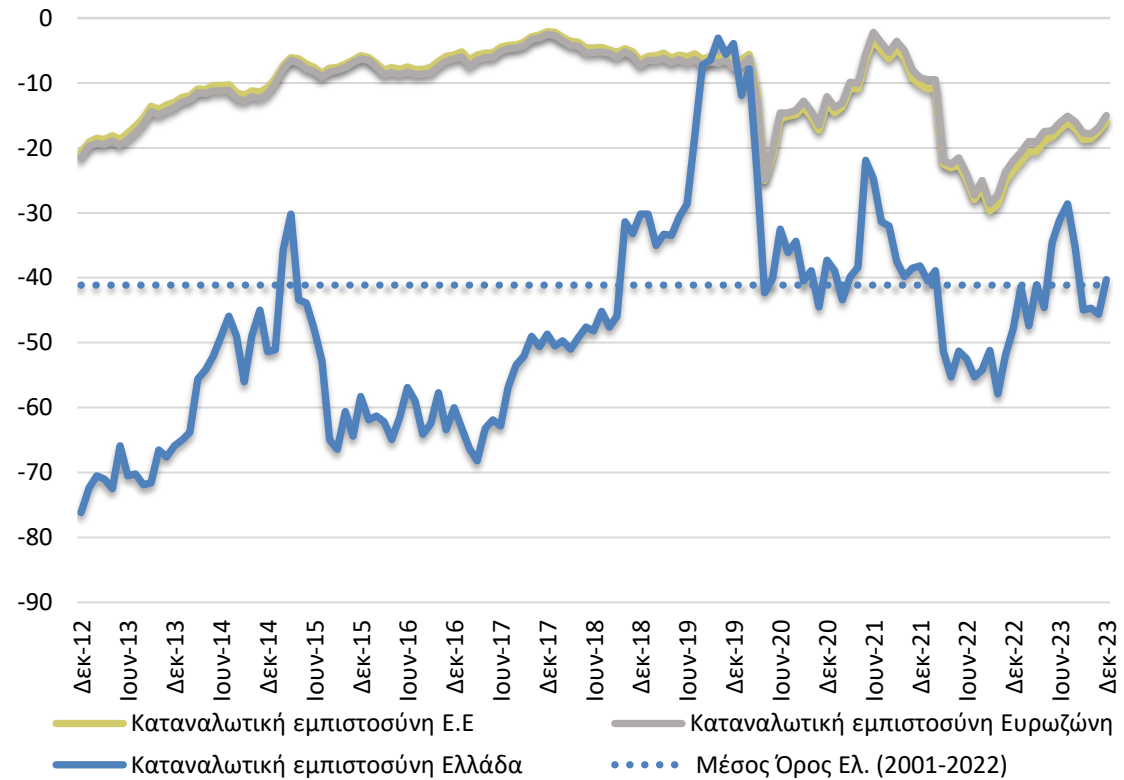

Το οικονομικό κλίμα ανέκαμψε το 2023, σε αντίθεση με την Ευρώπη

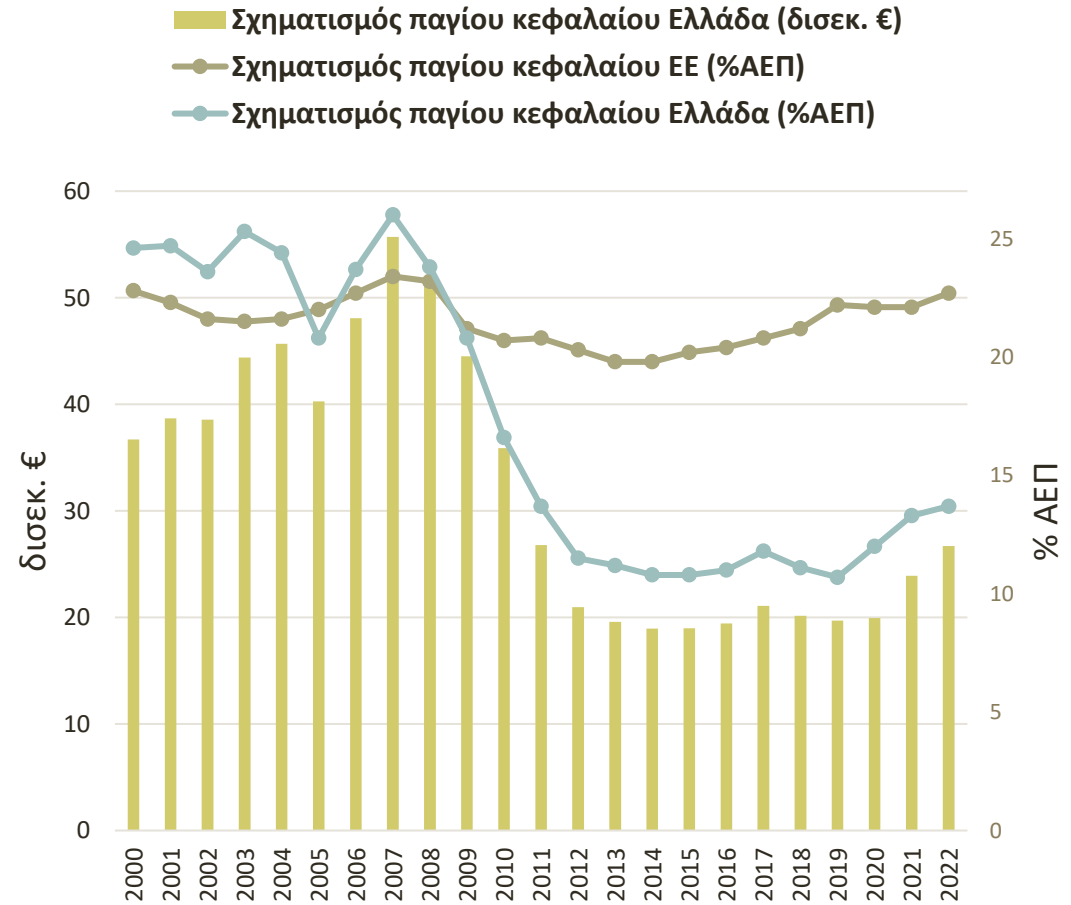
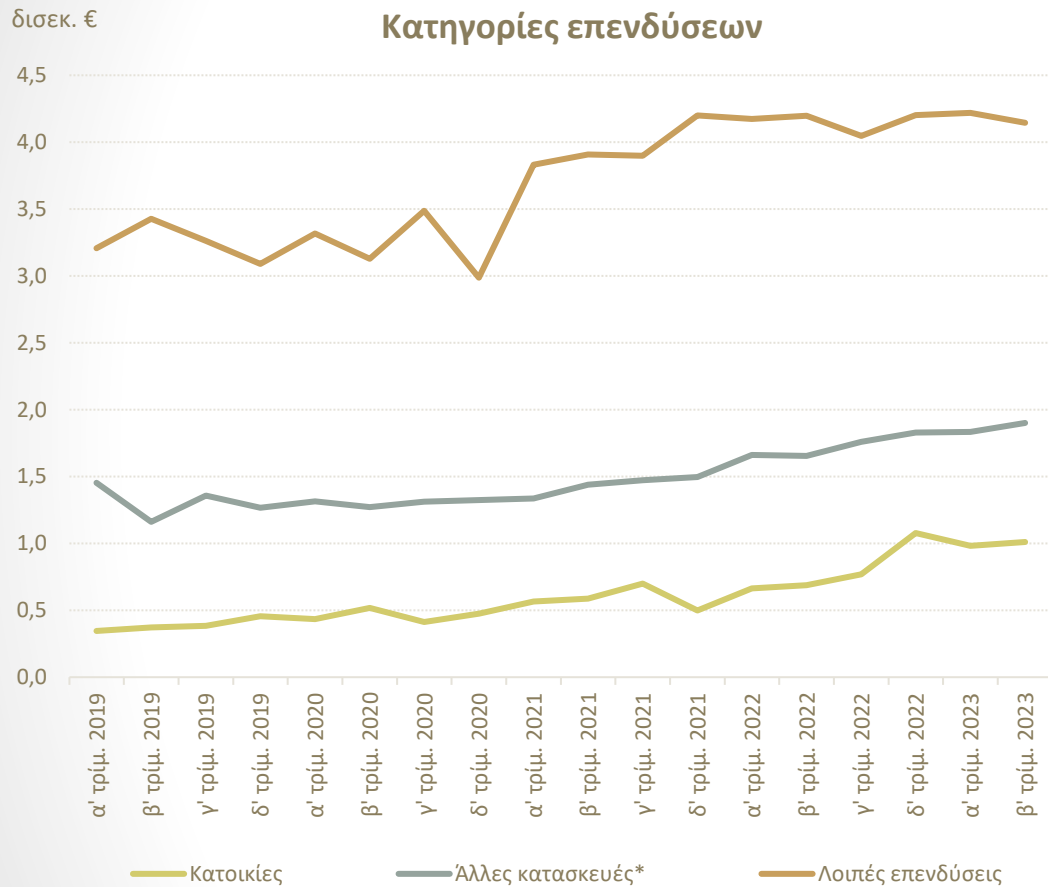
Δείκτης Οικονομικού Κλίματος

Δείκτης Καταναλωτικής Εμπιστοσύνης

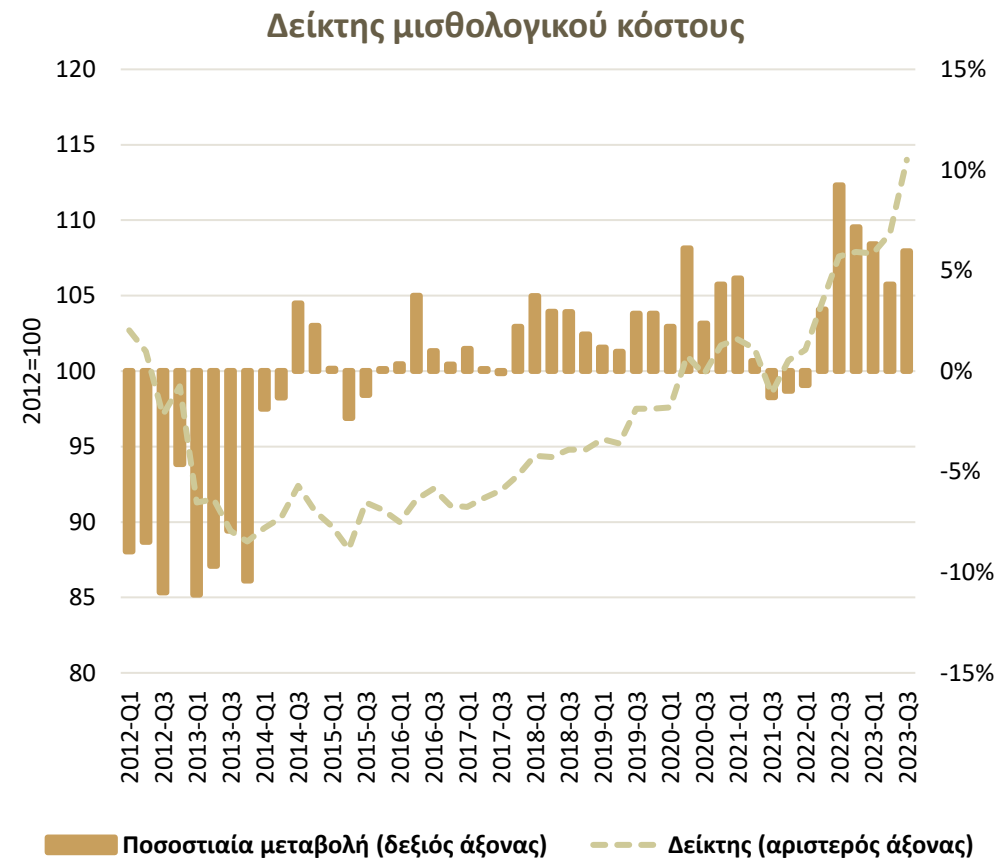
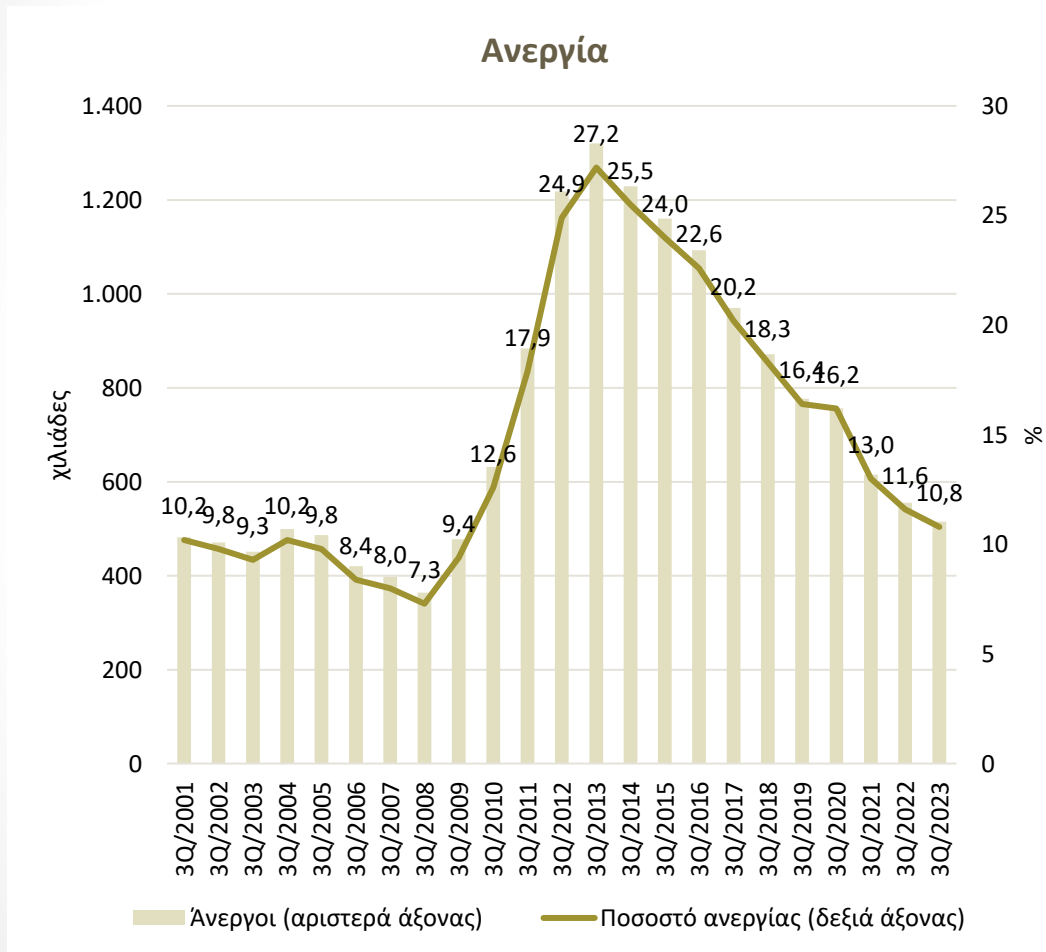

Μειώνεται σταδιακά το επενδυτικό κενό

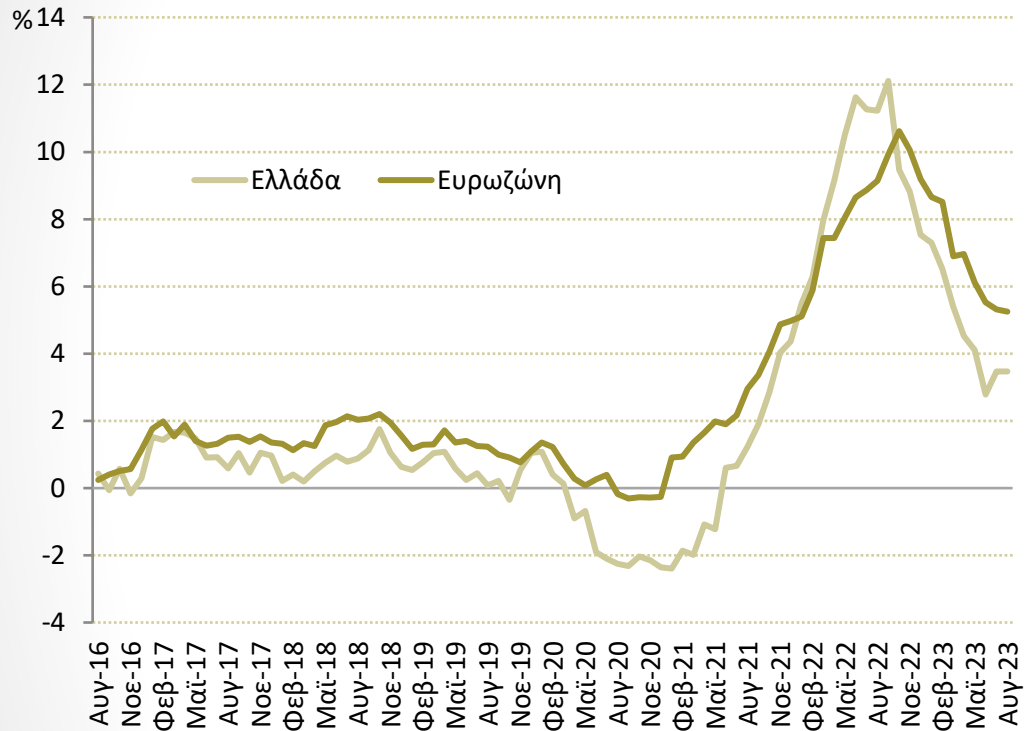
Πηγή: Eurostat. Επεξεργασία στοιχείων ΙΟΒΕ

Η αγορά εργασίας βελτιώνεται, όμως το ποσοστό ανεργίας παραμένει διψήφιο για περισσότερο από μια δεκαετία

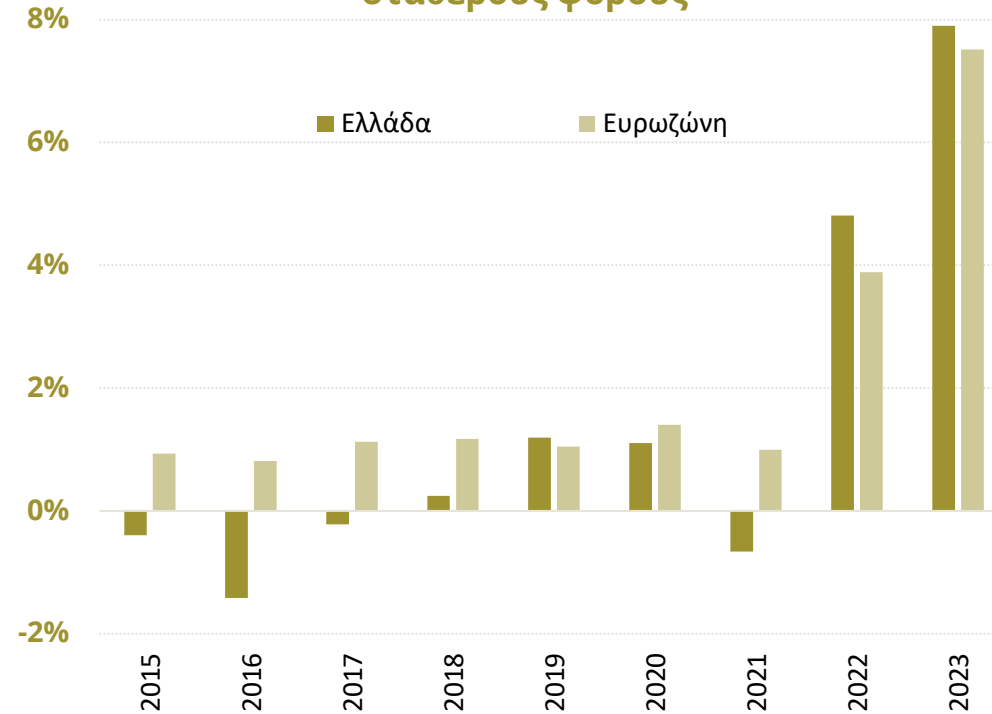

Αποκλιμάκωση του πληθωρισμού (ΔΤΚ) το 2023 στο 3,5%, από 9,6% το 2022...

Εναρμονισμένος Πληθωρισμός

ΕνΔΤΚ χωρίς ενεργειακά προϊόντα με σταθερούς φόρους

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Eurostat

... με μείωση των τιμών στα ενεργειακά αγαθά, σταθερή η υψηλή άνοδος στα τρόφιμα

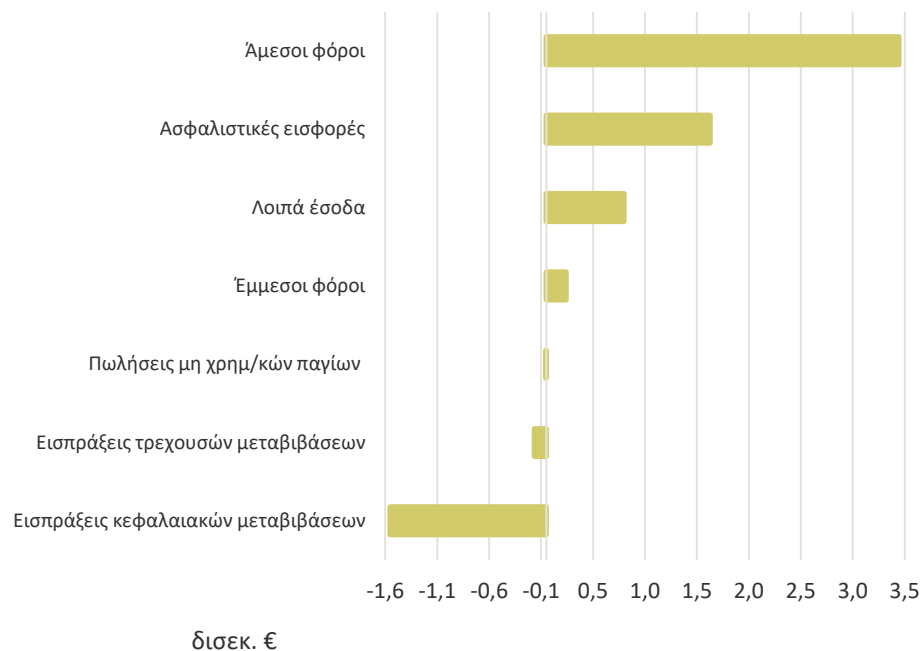
Δημόσια οικονομικά

Εκτέλεση Προϋπολογισμού στο πρώτο 11-μηνο 2023: βελτίωση, λόγω μεγαλύτερης αύξησης των εσόδων σε σχέση με τις δαπάνες

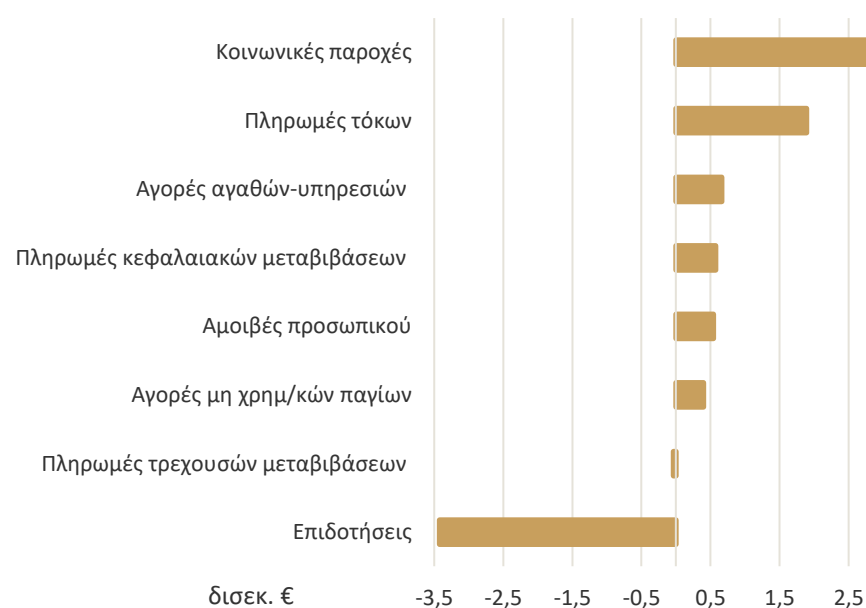
Εκτέλεση Κρατικού Προϋπολογισμού (σε ταμειακή βάση)

Κατηγορίες δημοσίων εσόδων – δαπανών

Μεταβολές εσόδων (Ιαν.-Νοε. '23-'22)

Μεταβολές δαπανών (Ιαν.-Νοε. '23-'22)

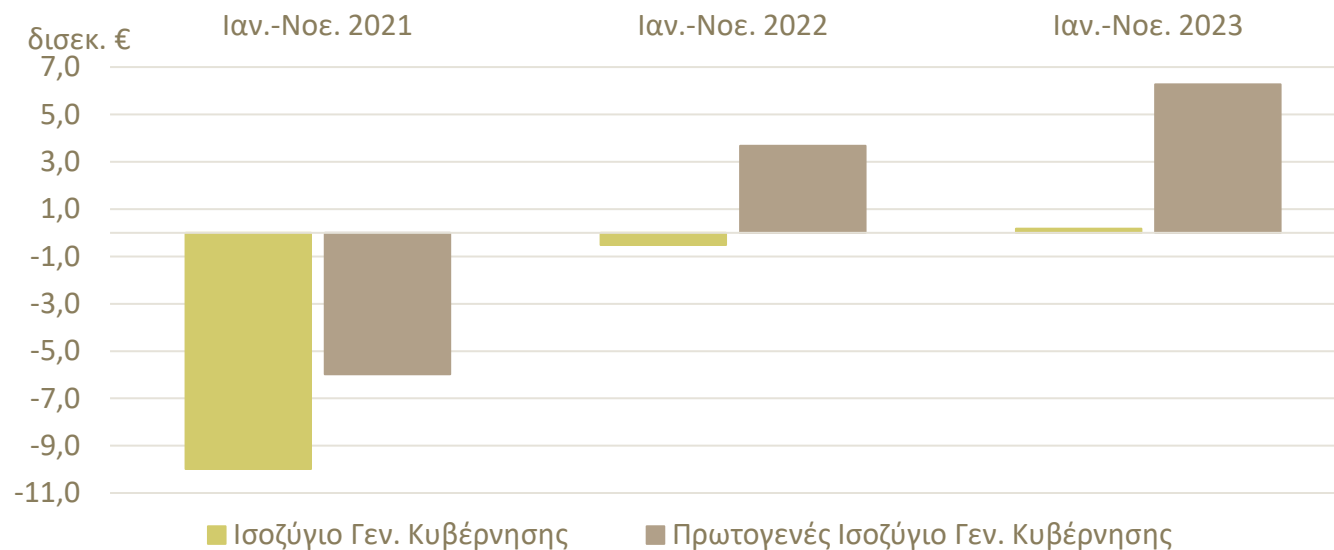

Δημοσιονομική επίδοση: υπέρβαση στόχου το 2022 και 2023, πίεση για υψηλότερο πρωτογενές πλεόνασμα το 2024

Δημοσιονομικό ισοζύγιο και χρέος (% ΑΕΠ)

	2022	2023	2024 (στόχος)
Ισοζύγιο	-2,4%	-2,1%	-1,1%
Πρωτογενές ισοζύγιο	0,1%	1,1%	2,1%
Χρέος	172,6%	160,3%	152,3%

Ισοζύγιο Γενικής Κυβέρνησης

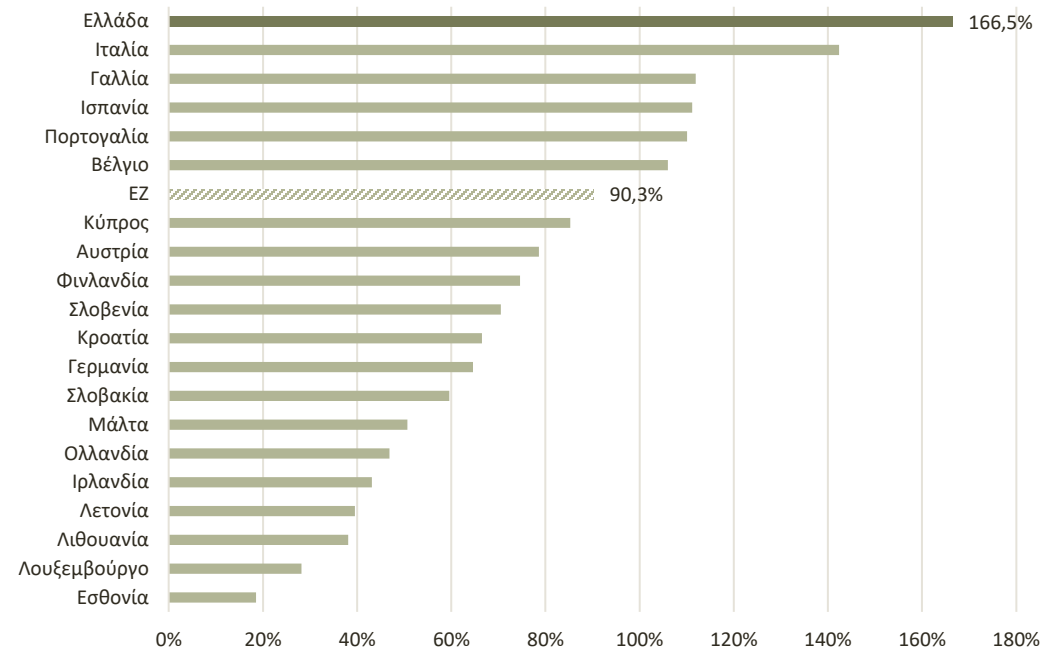

Η Ελλάδα καταγράφει με διαφορά το υψηλότερο χρέος προς ΑΕΠ στην Ευρώπη, με πτωτική ωστόσο τάση...

Εξέλιξη του χρέους της ελληνικής γενικής κυβέρνησης

	2018	2019	2020	2021	2022	2023*
Χρέος	317.481	334.721	331.093	341.153	353.434	355.000
% ΑΕΠ	186,4	180,6	207,0	195,0	172,6	160,3

Το χρέος της γενικής κυβέρνησης, ως % του ΑΕΠ, 2ο τρίμηνο 2023

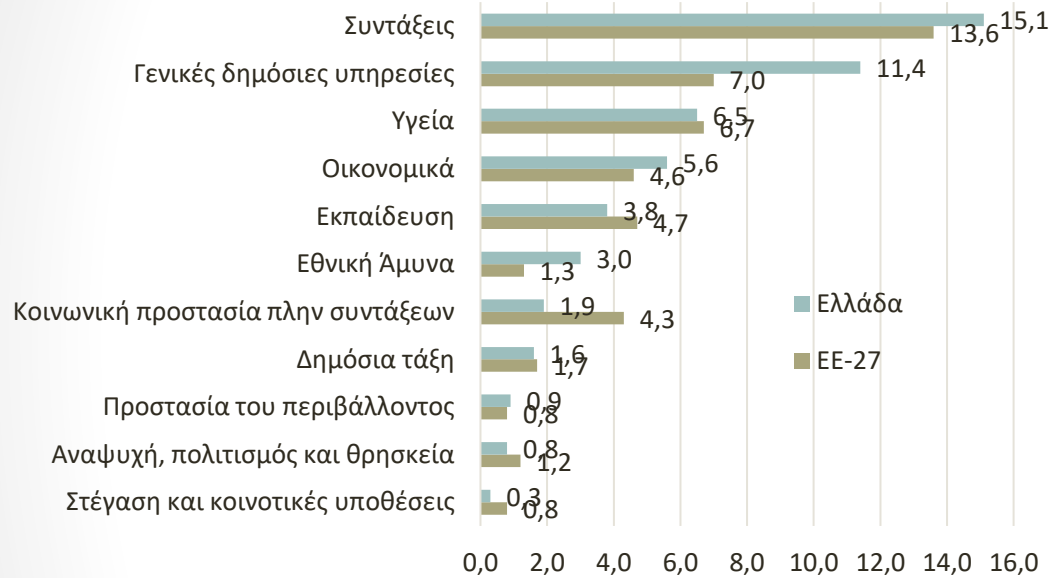

Πηγή: Eurostat και ΟΑΔΗΧ

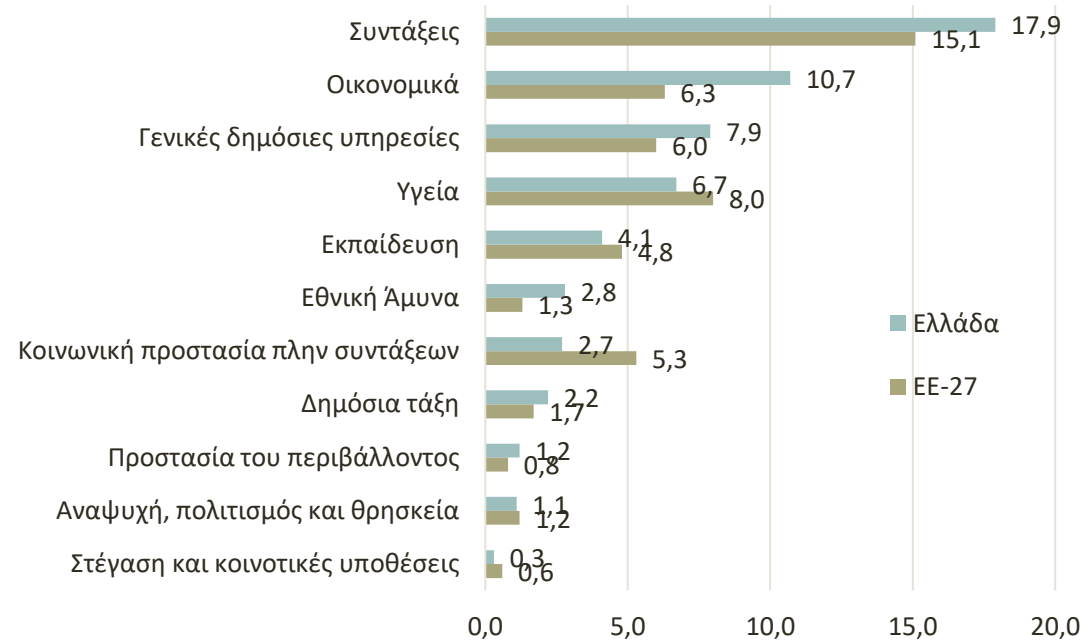
...καθώς και ευνοϊκά ποιοτικά χαρακτηριστικά, όπως σταθερό και χαμηλό επιτόκιο, μακρά μέση διάρκεια.

Υψηλότερες δημόσιες δαπάνες σε σχέση με τον μ.ό. στην ΕΕ, ως % του ΑΕΠ

Δαπάνη γενικής κυβέρνησης ανά κατηγορία, % του ΑΕΠ, 2008

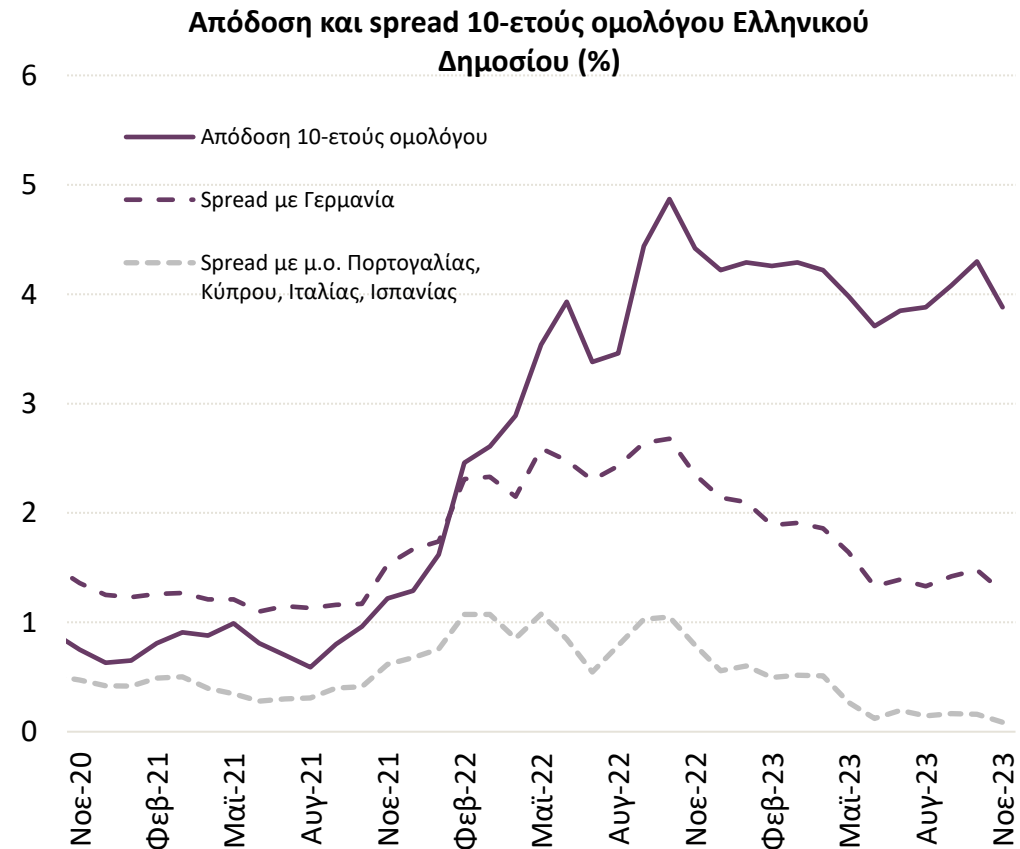
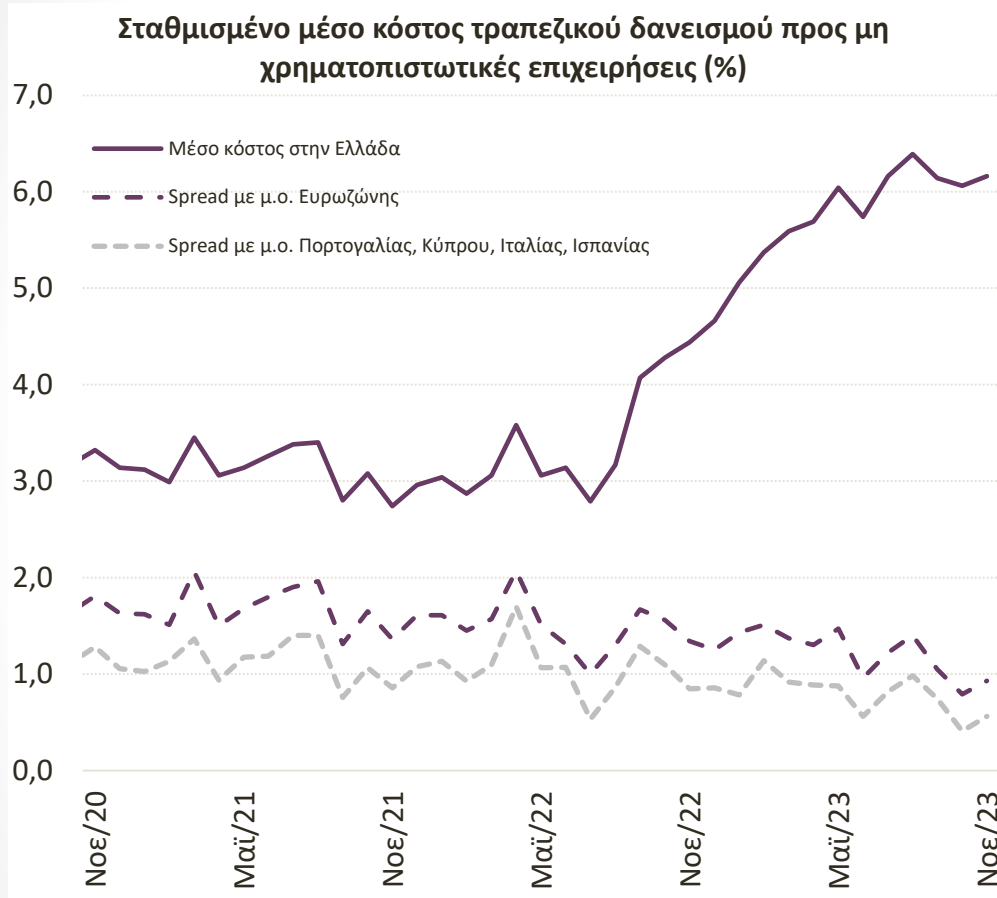
Δαπάνη γενικής κυβέρνησης ανά κατηγορία, % του ΑΕΠ, 2021

Πηγή: Eurostat, Επεξεργασία δεδομένων: IOBE

- **Υψηλότερες** δαπάνες σε **συντάξεις, εθνική άμυνα, οικονομικές υποχρεώσεις και γενικές δημόσιες υπηρεσίες**, δηλαδή αμοιβές δημοσίων υπαλλήλων και κόστος εξυπηρέτησης του δημοσίου χρέους.
- **Χαμηλότερες** δημόσιες δαπάνες σε **εκπαίδευση, υγεία και κοινωνική προστασία πλην συντάξεων** (ανεργία, οικογενειακές πολιτικές, κ.α.).
- Η σύγκλιση με τον μέσο όρο της ΕΕ27 στους τομείς δαπανών για οικονομικές και γενικές δημόσιες υπηρεσίες θα μπορούσε σταδιακά να απελευθερώσει δημοσιονομικούς πόρους άνω των 6 π.μ. του ΑΕΠ ετησίως, με ευεργετικές προοπτικές για τους τομείς δημόσιας υγείας, εκπαίδευσης και κοινωνικής προστασίας πέρα των συντάξεων, όπου παρατηρείται διαχρονικά υστέρηση.

Το κόστος νέου δανεισμού του ιδιωτικού τομέα αυξήθηκε κατά τη διάρκεια του 2023...

Πηγή: ΕΚΤ

...ενώ για το δημόσιο τομέα μειώνεται σταδιακά η απόκλιση (spread) με τα άλλα μέλη της ΕΖ.

Κλαδικά - ακίνητα

Άξονες επενδύσεων Σχεδίου Ανάκαμψης «Ελλάδα 2.0»

Πράσινη Μετάβαση

Μετάβαση σε νέο ενεργειακό μοντέλο φιλικό στο περιβάλλον (€2.574 εκατ.)

Ενεργειακή αναβάθμιση κτιριακού αποθέματος και χωροταξική μεταρρύθμιση (€4.279 εκατ.)

Μετάβαση σε πράσινο και βιώσιμο σύστημα μεταφορών (€1.197 εκατ.)

Αειφόρος χρήση πόρων, ανθεκτικότητα στην κλιματική αλλαγή, βιοποικιλότητα (€2.345 εκατ.)

Ψηφιακή Μετάβαση

Συνδεσιμότητα για πολίτες-επιχειρήσεις-κράτος (€453 εκατ.)

Ψηφιακός μετασχηματισμός κράτους (€1.308 εκατ.)

Ψηφιακός μετασχηματισμός επιχειρήσεων (€375 εκατ.)

Απασχόληση, Δεξιότητες, Κοινωνική Συνοχή

Αύξηση θέσεων εργασίας και προώθηση συμμετοχής στην αγορά εργασίας (€760 εκατ.)

Ενίσχυση ψηφιακών δυνατοτήτων εκπαίδευσης, εκσυγχρονισμός επαγγελματικής εκπαίδευσης-κατάρτισης (€2.412 εκατ.)

Ενίσχυση προσβασιμότητας-αποτελεσματικότητας-ποιότητας του συστήματος υγείας (€1.536 εκατ.)

Αύξηση πρόσβασης σε αποτελεσματικές και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικές πολιτικές (€601 εκατ.)

Ιδιωτικές επενδύσεις και μετασχηματισμός της οικονομίας

Φορολογικά εργαλεία για ανάπτυξη-βελτίωση φορολογικής διοίκησης (€183 εκατ.)

Εκσυγχρονισμός δημόσιας διοίκησης (€184 εκατ.)

Βελτίωση αποτελεσματικότητας του συστήματος δικαιοσύνης (€331 εκατ.)

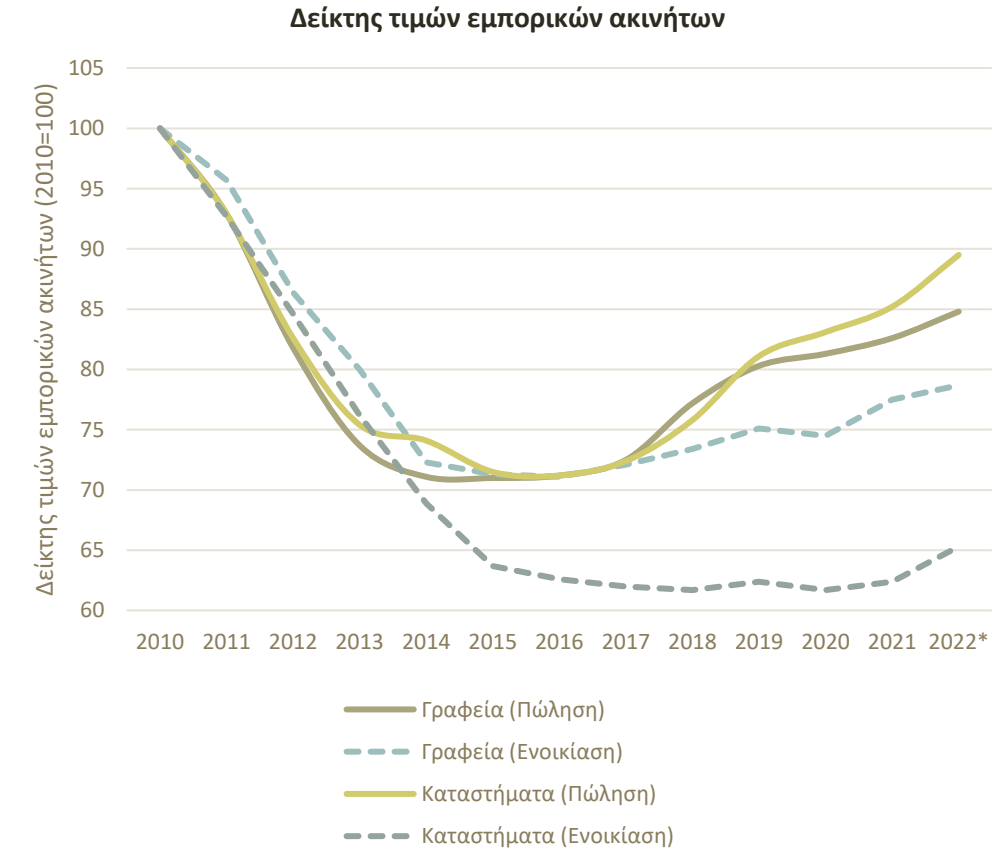
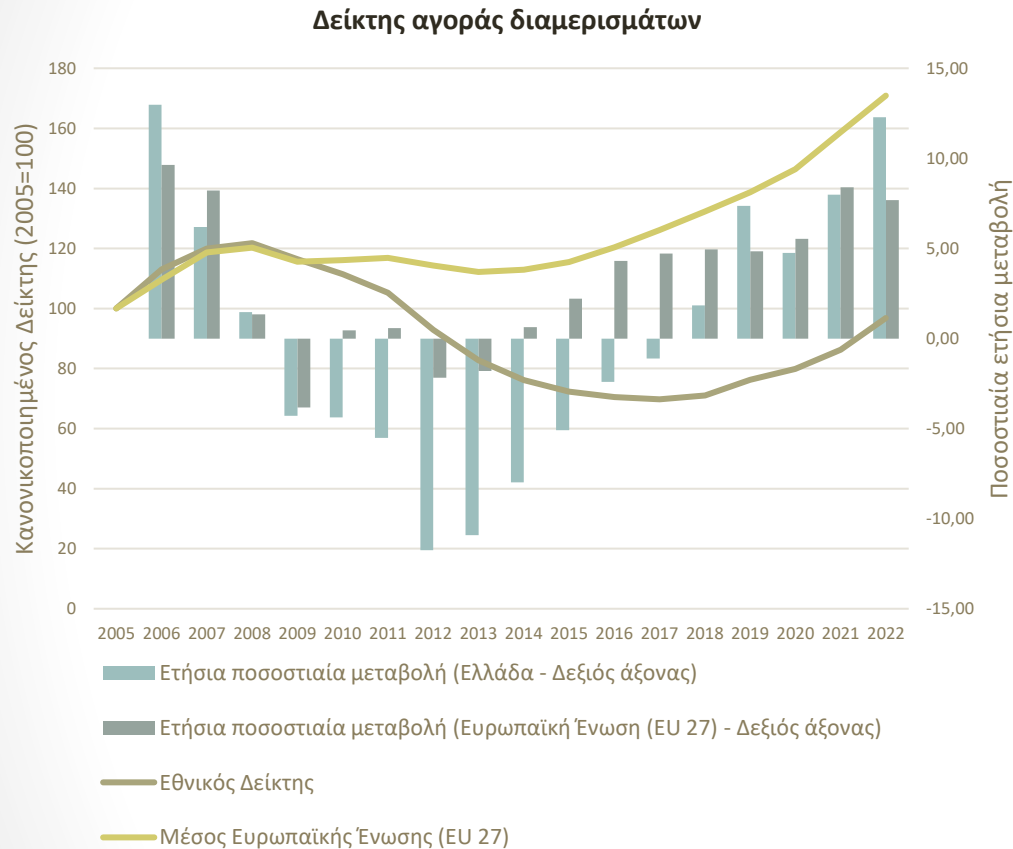
Ενίσχυση του χρηματοπιστωτικού τομέα και των κεφαλαιαγορών (€25 εκατ.)

Προώθηση έρευνας-καινοτομίας (€554 εκατ.)

Εκσυγχρονισμός-βελτίωση ανθεκτικότητας κύριων κλάδων της χώρας (€6.121 εκατ.)

Βελτίωση ανταγωνιστικότητας, προώθηση ιδιωτικών επενδύσεων-εξαγωγών (€409 εκατ.)

Η αγορά ακινήτων σε ανοδική πορεία από το 2017, χωρίς ωστόσο να έχει φτάσει ακόμη τα προ κρίσης επίπεδα

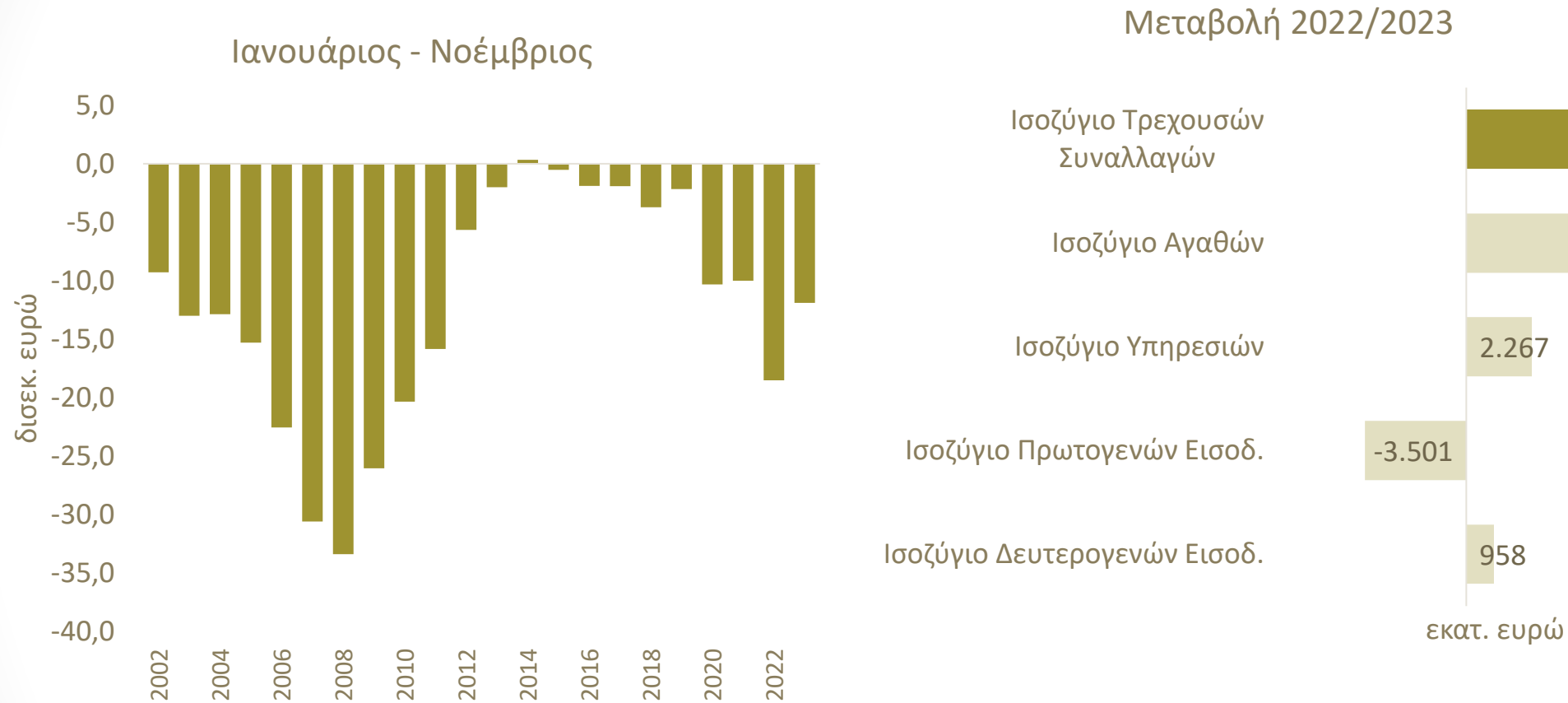
Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος, Eurostat

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος

Η αύξηση στις τιμές αγοράς ακινήτων είναι σε παρόμοια επίπεδα με τις ποσοστιαίες αυξήσεις που παρατηρούνται στον μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ενώ η αύξηση των τιμών των ακινήτων στην Ελλάδα συγκεντρώνεται περισσότερο σε αστικές περιοχές, ειδικά στα μεγάλα αστικά κέντρα της Αθήνας και της Θεσσαλονίκης.

Εξωτερικό εμπόριο και ισοζύγιο

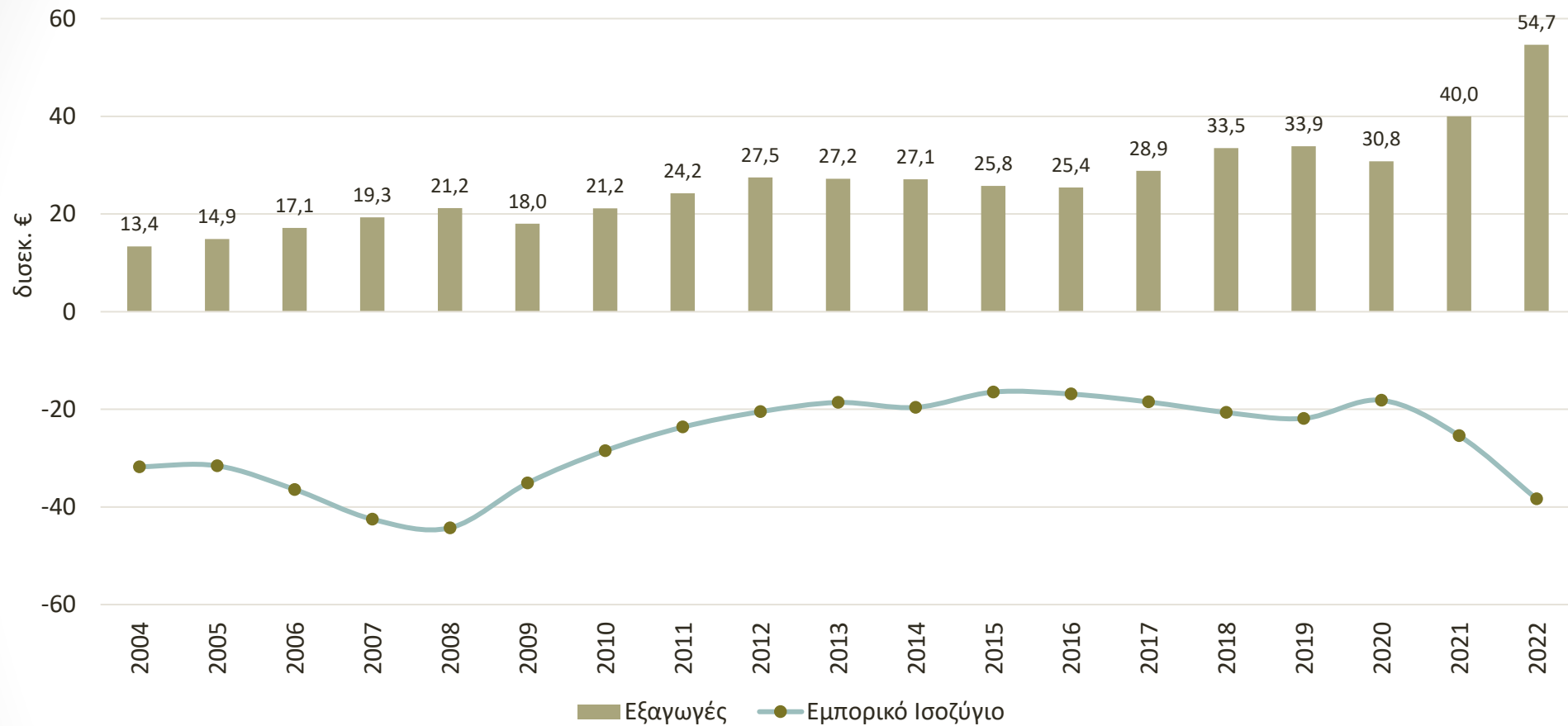
Μείωση του ελλείμματος στο Ισοζύγιο Τρεχουσών Συναλλαγών στο πρώτο 11μηνο του 2023...

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος

... στα €11,9 δισεκ., έναντι €18,5 δισεκ. το 2022, λόγω αποκλιμάκωσης του ελλείμματος στο ισοζύγιο αγαθών και βελτίωσης στο πλεόνασμα υπηρεσιών.

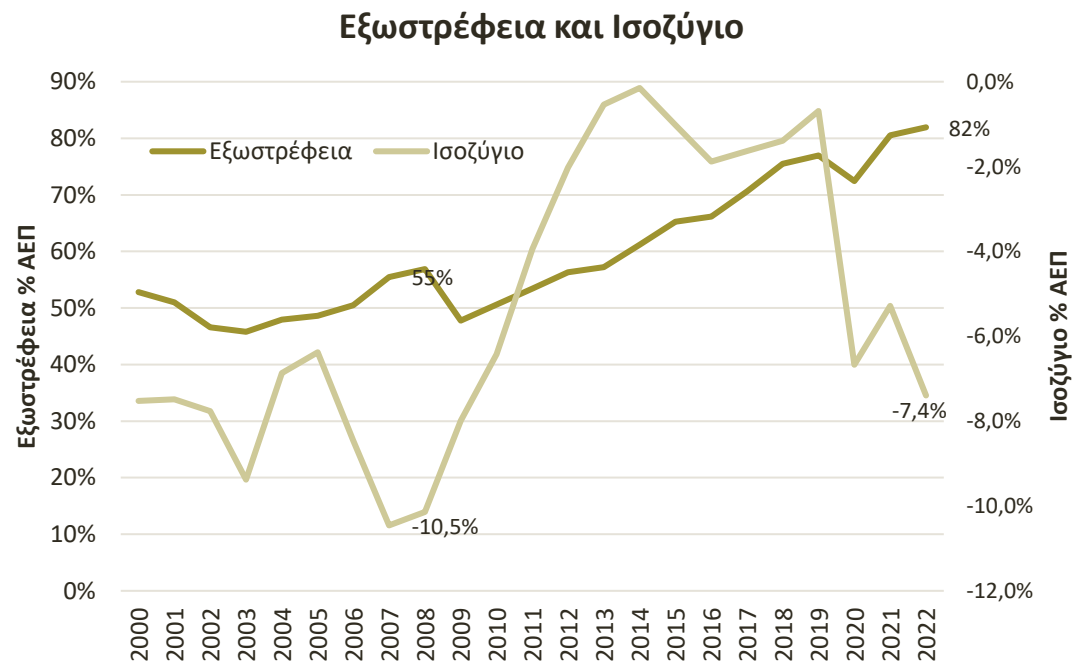
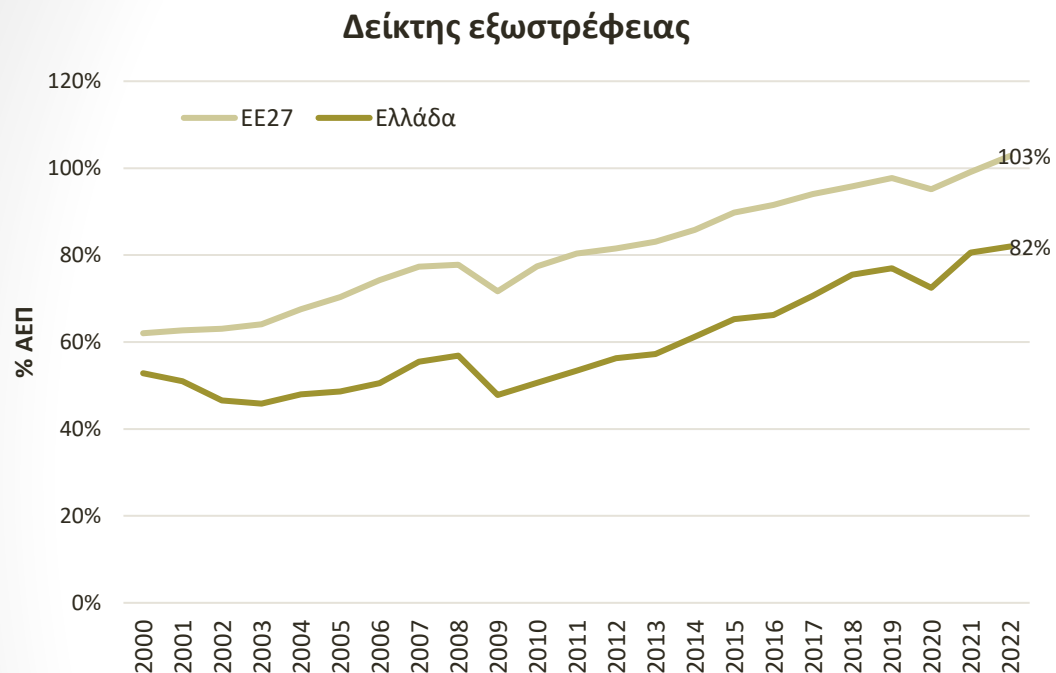
Εξαγωγές αγαθών και εμπορικό ισοζύγιο

Πηγή: Eurostat

Οι εξαγωγές αγαθών αυξάνονται διαχρονικά, αλλά το εμπορικό έλλειμμα παραμένει υψηλό.

Ενίσχυση της εξωστρέφειας της ελληνικής οικονομίας

Πηγή: Eurostat

- Μετά την ελληνική κρίση χρέους του 2009 ο δείκτης ανοιχτής οικονομίας για την Ελλάδα άρχισε να μειώνει σταδιακά την απόκλισή του από τον με τον ευρωπαϊκό μέσο όρο, φτάνοντας **το ιστορικό ρεκόρ του 82% του ΑΕΠ το 2022**.
- Ενώ η ενίσχυση της εξωστρέφειας επιδρά αναμφίβολα **θετικά στο ρυθμό μεγέθυνσης μιας οικονομίας**, όταν αυτή συνοδεύεται με διερευνόμενα εξωτερικά ελλείμματα τότε ενδέχεται να καταστήσει την εγχώρια οικονομία ευάλωτη στους εξωτερικούς κραδασμούς.
- Στην περίπτωση της Ελλάδας όπου οι **εισαγωγές παρουσιάζουν υψηλή ελαστικότητα ως προς την κατανάλωση**, και η τελευταία αντιπροσωπεύει μεγάλο μέρος του εγχώριου προϊόντος, η ενίσχυση του ρυθμού μεγέθυνσης της εγχώριας οικονομίας επιφέρει την αύξηση της εξωστρέφειας αλλά ταυτόχρονα και την επιδείνωση του ελλείματος του εξωτερικού ισοζυγίου.
- Ωστόσο, η μεγάλη αύξηση της εξωστρέφειας που παρατηρείται τα τελευταία δύο χρόνια έχει **οδηγήσει σε μικρότερα ελλείμματα συγκριτικά με τον μικρότερο βαθμό εξωστρέφειας και τα μεγαλύτερα εξωτερικά ελλείμματα που παρατηρήθηκαν το 2007**.